

25 Σεπτεμβρίου, 1991

[ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 530/90).

5 Διοικητική Πράξη — Ανάκληση — Ανάκληση παράνομης διοικητικής πράξης — Επιτρεπτή για λόγους δημοσίου συμφέροντος και αν προέκυψε από σπαταλές ενέργειες του διοικουμένου — Απώκτηση προσφυγικής ταυτότητας με ψευδή δήλωση μόνιμης κατοικίας τα κατεχόμενα — Εύλογη και νόμιμη η ανάκλησή της το 1990 μετά την διαπίστωση της παρανομίας.

Ο αιτητής προσέβαλε με την προσφυγή του την απόφαση των καθ' ων η αίτηση με την οποία ανακάλεσαν την απόφασή τους για παραχώρηση σ' αυτόν προσφυγικής ταυτότητας.

10 Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

1) Με την προσβαλλόμενη απόφασή τους οι καθ' ων η αίτηση προέβησαν σε ανάκληση προηγούμενης απόφασής τους που έλαβαν πριν 15 περίπου χρόνια. Η ανάκληση και η ακύρωση της προσφυγικής ταυτότητας του αιτητή είχε σαν άμεσο αποτέλεσμα τη στέρηση από τον αιτητή των δικαιωμάτων που απολάμβανε ως εκτοπισθείς για μακρό χρονικό διάστημα. Η αιτιολογία που δόθηκε ήταν επαρκής και η έρευνα δέουσα. Δεν υπάρχει πλάνη περί τα πράγματα ή κατάχρηση εξουσίας από τη Διοίκηση ή υπέρβαση των όρων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας.

2) Η πρώτη απόφαση των καθ' ων η αίτηση με την οποία αναγνωρίστηκε στον αιτητή η ιδιότητα του εκτοπισμένου και δόθηκε σ' αυτόν προσφυγική ταυτότητα ήταν παράνομη. Η ανάκληση της απόφασης εκείνης ήταν νομικά επιική πρώτον γιατί πλήττεται το δημόσιο συμφέρον με την κατοχή από τον αιτητή προσφυγικής ταυτότητας και δεύτερον η έκδοση της ακυρωθείσας προσφυγικής

ταυτότητας ήταν αποτέλεσμα απατηλής ενέργειας του αιτητή ο οποίος οφελήθηκε από την έκδοσή της.

Προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενη υπόθεση.

Χατζητριανταγή ν. Δημοκρατίας, (Προσφυγή Αρ. 151/88 ημερ. 13/5/89). 5

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία απέρριψαν αίτημα του αιτητή για αντικατάσταση της προσφυγικής του ταυτότητας.

Κ. Ευσταθίου για Ε. Ευσταθίου, για τον αιτητή. 10

Γ. Παπαϊωάννου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την προσφυγή αυτή ο αιτητής ζητά την ακόλουθη θεραπεία:- 15

Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση των καθ' ων η αίτηση η οποία του κοινοποιήθηκε με επιστολή τους ημερομηνίας 18/6/90, και διά της οποίας ούτοι απέρριψαν αίτημά του για αντικατάσταση της προσφυγικής του ταυτότητας και/ή ανακάλεσαν προηγούμενη απόφαση τους και/ή ακύρωσαν την προσφυγική του ταυτότητα με αρ. 83208, είναι άκυρη και/ή παράνομη και/ή εστερημένη εννόμου αποτελέσματος και/ή ότι η παράλειψη των Καθ' ων η αίτηση δε θα έπρεπε να λάμβανε χώραν. 20 25

Τα γεγονότα είναι σε συντομία τα εξής: Ο αιτητής γεννήθηκε στην Αφάνεια στις 13/3/1949 και κατά το χρόνο της τουρκικής εισβολής ήταν άγαμος. Μετά την εισβολή και ύστερα από δήλωσή του αναφορικά με τη μόνιμη κατοικία του πριν και μέχρι την εισβολή του 1974 του χορη- 30

γίθηκε προσφυγική ταυτότητα με αριθμό 83208. Στις 6/4/1990 ο αιτητής υπέβαλε αίτηση για αντικατάσταση της προσφυγικής του ταυτότητας. Το αρμόδιο Τμήμα έκαμε τη σχετική έρευνα και αφού αξιολόγησε και συνεκτίμησε όλα τα γεγονότα, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η μόνη κατοικία του αιτητή πριν την εισβολή δεν ήταν στις τουρκοκρατούμενες περιοχές και ειδικότερα στην Αφάνεια, αλλά στην Παλλουριώτισσα. Γι' αυτό το λόγο ο Υπουργός Εσωτερικών αρνήθηκε να ανανεώσει την Προσφυγική Ταυτότητα του αιτητή. Τα γεγονότα δεν ήταν σε γνώση των καθ' ων η αίτηση πριν την αρχική τους απόφαση περί το 1974 για παροχή στον αιτητή προσφυγικής ταυτότητας.

Στα πλαίσια έρευνας του αιτήματος του αιτητή για αντικατάσταση της προσφυγικής του ταυτότητας, που υποβλήθηκε στις 6/4/90, οι καθ' ων η αίτηση διαπίστωσαν, μεταξύ άλλων, και τα πιο κάτω:

(α) Σε αίτηση για έκδοση διαβατηρίου το 1969 ο αιτητής δήλωσε σα διεύθυνση του την οδό Αγ. Δημητρίου 1, στην Παλλουριώτισσα και χρόνο παραμονής του στη διεύθυνση αυτή 4 χρόνια. (Παράρτημα "Ε" στην Ένσταση).

(β) Στο δελτίο ταυτότητας του αιτητή με αριθμό 576271, που εκδόθηκε στις 6.2.74, αναφέρεται σα διεύθυνσή του η οδός Παναγίας 56, στην Παλλουριώτισσα (Παράρτημα "Β" στην Ένσταση - Ίδε σημείωση λειτουργών στο μέρος όπου αναγράφεται "για υπηρεσιακή χρήση").

(γ) Κατά την εξέταση αίτησης της αδελφής του αιτητή για αντικατάσταση της προσφυγικής της ταυτότητας, που υποβλήθηκε το 1988, διαπιστώθηκε, μετά από επιτόπια έρευνα που έγινε στην οδό Παναγίας 56 στην Παλλουριώτισσα, ότι οι γονείς του αιτητή πριν και μέχρι την Τουρκική εισβολή διέμεναν στην εν λόγω διεύθυνση. Ας σημειωθεί εδώ, ότι ο αιτητής κατά τον χρόνο της Τουρκικής εισβολής ήταν άγαμος.

Οι νομικοί λόγοι για ακύρωση της επίδικης απόφασης είναι:

(1) Η απόφαση των καθ' ων η αίτηση λήφθηκε καθ' υπέρβαση και/ή κατάχρηση εξουσίας.

(2) Η απόφαση των καθ' ων η αίτηση είναι προϊόν πραγματικής και/ή νομικής πλάνης και/ή λήφθηκε κάτω από συνθήκες οι οποίες ισοδυναμούν προς πραγματική και/ή νομική πλάνη. 5

(3) Η απόφαση των καθ' ων η αίτηση λήφθηκε χωρίς να διεξαχθεί η δέουσα έρευνα. 10

(4) Η απόφαση των καθ' ων η αίτηση είναι προϊόν λανθασμένης εκτίμησης των πραγματικών γεγονότων που περιβάλλουν την παρούσα υπόθεση.

(5) Η απόφαση των καθ' ων η αίτηση είναι άδικη και/ή αδικαιολόγητη και/ή αναιτιολόγητη και/ή στερείται της δέουσας αιτιολογίας και/ή είναι πλημμελώς αιτιολογημένη. 15

Τα πιο πάνω γεγονότα δεν ήταν σε γνώση των καθ' ων η αίτηση πριν την αρχική τους απόφαση περί το 1974 για παροχή στον αιτητή προσφυγικής ταυτότητας και κατά συνέπεια δεν τίθεται θέμα ανάκλησης λόγω διαφορετικής εκτίμησης των ίδιων γεγονότων. 20

Η θέση του αιτητή είναι ότι η ανάκληση νόμιμης διοικητικής πράξης από την οποία δημιουργούνται δικαιώματα στον πολίτη δεν μπορεί να γίνει εκτός για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή εάν ο διοικούμενος χρησιμοποίησε δόλο. Η ανάκληση της διοικητικής πράξης, δηλαδή της έκδοσης της προσφυγικής ταυτότητας του αιτητή, από τους καθ' ων η αίτηση, δεν μπορούσε να ήταν επιτρεπτή λόγω του μακρού χρόνου που μεσολάβησε, 15 χρόνια, καθότι η ανάκληση των νομίμων διοικητικών πράξεων είναι επιτρεπτή, εφόσον δεν θίγονται δικαιώματα των πολιτών που δημιουργήθηκαν με την πράξη που ανακαλείται, ή για 25 30

- λόγους δημοσίου συμφέροντος. Ο δικηγόρος του αιτητή υποστήριξε ότι ο κάτοχος προσφυγικής ταυτότητας έχει ορισμένα δικαιώματα και ωφελήματα, ο δε χρόνος που πέρασε από το 1974 είναι τόσο μακρύς που δεν μπορεί να θεωρηθεί εύλογος. Η ανάκληση, είτε ο δικηγόρος του αιτητή, δεν ήταν επιτρεπτή γιατί η αρχική πράξη που ανακλήθηκε δεν εκδόθηκε με δόλο, ούτε το όργανο που την εξέδωσε παρασύρθηκε στην έκδοση της από απατηλή ενέργεια του αιτητή, ούτε υπάρχει ισχυρισμός πως η ανάκληση έγινε για λόγους δημοσίου συμφέροντος.

- Ο δικηγόρος του αιτητή υποστήριξε τη θέση του με την υπόθεση *Σοφούλλης Χ" Παναγή ν. Δημοκρατίας*, αρ. υπόθεσης 151/88, που εκδόθηκε στις 13/5/89 και ακόμα δε δημοσιεύτηκε. Είναι, επομένως, ο ισχυρισμός του αιτητή ότι η ενέργεια των καθ' ων η αίτηση έγινε υπό το κράτος πλάνης περί τα πράγματα και δε θα έπρεπε, κατά συνέπεια να λάμβανε χώρα.

- Προσφυγική ταυτότητα εκδίδεται σε πρόσωπα τα οποία κατά το χρόνο της τουρκικής εισβολής είχαν τη μόνιμη κατοικία τους σε περιοχές που είναι σήμερα κατεχόμενες ή απροσπέλαστες. Οι κάτοχοι προσφυγικής ταυτότητας δικαιούνται σε καθορισμένη βοήθεια με βάση το Σχέδιο Βοηθείας Εκτοπισθέντων και Παθόντων που είναι ενσωματωμένο στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 13.503, ημερομηνίας 19/9/1974, σύμφωνα με το οποίο "εκτοπισθείς" για τους σκοπούς του Σχεδίου, θεωρείται το άτομο του οποίου:-

- "(ι) Η μόνιμος κατοικία ευρίσκεται εις κατελημμένην υπό των Τούρκων περιοχήν, ή κατέση απροσπέλαστος, ή

(ιι)"

- Στην παρούσα υπόθεση είναι φανερόν ότι με την προσβαλλόμενη απόφασή τους οι καθ' ων η αίτηση είχαν προβεί σε ανάκληση προηγούμενης απόφασής τους που έλαβαν πριν 15 περίπου χρόνια με την οποία είχαν ανα-

γνωρίζει στον αιτητή ιδιότητα εκτοπισμένου προσώπου με όλα τα δικαιώματα που η ιδιότητα αυτή συνεπάγεται και είχαν εκδώσει για το σκοπό αυτό προσφυγική ταυτότητα. Η ανάκληση της απόφασης εκείνης και η ακύρωση 5 της προσφυγικής του ταυτότητας από τους καθ' ων η αίτηση έχει άμεσο αποτέλεσμα τη στέρηση από τον αιτητή των δικαιωμάτων που απολαμβάνει ως εκτοπισθείς για μακρό χρονικό διάστημα.

Οι ισχυρισμοί του αιτητή για ανεπαρκή αιτιολογία και 10 για ανεπαρκή έρευνα, κατά τη γνώμη μου δεν ευσταθούν. Η αιτιολογία που δίνεται στο κείμενο της απόφασης που κοινοποιήθηκε στον αιτητή συμπληρώνεται από το περιεχόμενο του φακέλου και κατά τη γνώμη μου είναι επαρκής για σκοπούς δικαστικού ελέγχου και για σκοπούς πληροφόρησης του αιτητή για τους λόγους που ώθησαν τη Διοίκηση να πάρει την επίδικη απόφαση. Η έρευνα είχε στραφεί σε διάφορες κατευθύνσεις που είχε ως αποτέλεσμα τη συλλογή στοιχείων και πληροφοριών. Το παράπονο του αιτητή ότι οι καθ' ων η αίτηση αγνόησαν την έγγραφο δήλωση του κοινοτάρχη Αφάνειας ότι ο αιτητής ζούσε πριν και μέχρι την τουρκική εισβολή στο χωριό Αφάνεια δεν 20 μπορεί να ευσταθήσει καθότι ο αιτητής δεν υπέβαλε τη βεβαίωση του κοινοτάρχη προς την αρμόδια αρχή και για πρώτη φορά την παρουσίασε με τη γραπτή αγόρευσή του.

25 Στην υπό κρίση απόφαση δεν είμαι ικανοποιημένος ότι υπάρχει οποιαδήποτε πλάνη περί τα πράγματα ή κατάχρηση εξουσίας ή υπέρβαση από την Διοίκηση των ακραίων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας. Το συμπέρασμα των καθ' ων η αίτηση ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο ο αιτητής 30 δεν είχε τη μόνιμη κατοικία του στο κατεχόμενο χωριό Αφάνεια, ήταν εύλογο και όχι αυθαίρετο.

Ενόψει των πιο πάνω, η απόφαση των καθ' ων η αίτηση με βάση την οποία αναγνωρίστηκε στον αιτητή η ιδιότητα του εκτοπισμένου και δόθηκε σ' αυτόν η προσφυγική 35 ταυτότητα, ήταν παράνομη εφόσον ο αιτητής δεν είχε κατά τον ουσιώδη χρόνο τη μόνιμη κατοικία του σε κατεχόμενη περιοχή. Το ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί

είναι κατά πόσο η ανάκληση της παράνομης εκείνης απόφασης που έγινε με την προσβαλλόμενη απόφαση, είναι κάτω από τις περιστάσεις νόμιμη ή όχι. Οι περιστάσεις της παρούσας υπόθεσης, δικαιολογούν το συμπέρασμα ότι νόμιμη ανάκληση ήταν νομικά επικτή για τους ακόλουθους δύο διαζευκτικούς λόγους:-

10 (1) Υπάρχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος, καθότι πλήττεται το δημόσιο συμφέρον όταν κάποιος κατέχει προσφυγική ταυτότητα με τα επακόλουθα ευεργετήματα χωρίς να δικαιούται. Λόγοι δημοσίου συμφέροντος επιβάλλουν την έκδοση προσφυγικής ταυτότητας μόνο σε πρόσωπα που είναι εκτοπισμένα εντός της έννοιας των σχετικών Νόμων, ώστε τα οικονομικά μέτρα που 15 μπορεί να διαθέσει η Πολιτεία να διατίθενται προς όφελος των εκτοπισμένων και κανενός άλλου.

20 (2) Η έκδοση από τους καθ' ων η αίτηση της ακυρωθείσας προσφυγικής ταυτότητας ήταν συνέπεια απατηλής ενέργειας του αιτητή, δηλαδή του προσώπου στο όνομα του οποίου και προς όφελος του οποίου εκδόθηκε. Είναι φανερό ότι οι καθ' ων η αίτηση δε θα εξέδιδαν την προσφυγική εκείνη ταυτότητα αν ο αιτητής δε δήλωνε το χωριό Αφάνεια ως το μέρος από το οποίο είχε εκτοπισθεί.

25 Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η προσφυγή απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται. Καμιά διαταγή για έξοδα.

Προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.